

Μαρία Κάππου

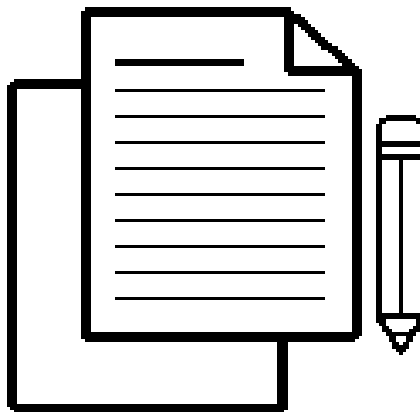
Παραδείγματα απαντήσεων στις ασκήσεις για τον τρόπο οργάνωσης της παραγράφου

Ανανωοίζω τον ιόδοο ανάπτυξης της παρσνρόφου από το είδος των

βλέπε βιβλίο, Ενότητα παράγραφος-πώς αναγνωρίζω τις πληροφορίες σε μια παράγραφο και επιχειρηματολογία

Οι ενδεικτικές απαντήσεις είναι από την Τράπεζα θεμάτων

1.

14511 Σχέσεις μεταξύ γονέων και εφήβων: Η ανάγκη για αυτονομία

«Πρέπει να καταστεί σαφές... από τον έλεγχο των αξιών και ιδεών»: **Ποιος είναι ο τρόπος** με τον οποίο αναπτύσσεται η τέταρτη παράγραφος του Κειμένου 1 (μονάδες 4); **Για ποιους λόγους** πιστεύεις ότι η συντάκτρια του άρθρου **επέλεξε τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης** (μονάδες 6);

Παράδειγμα απάντησης (διαίρεση)

Αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών

4^η παρ. Πρέπει να καταστεί σαφές στον έφηβο ότι πρόκληση για τον ίδιο δεν είναι τόσο το να γίνει απόλυτα ανεξάρτητος όσο το να αποκτήσει αυτονομία. (ισχυρισμός-αναγκαιότητα) Οι Cloutier και Drapeau (2008) διακρίνουν τρία είδη αυτονομίας: **την αυτονομία των συναισθημάτων**, η οποία αφορά τον έλεγχο των συναισθημάτων, των παρορμήσεων και των ορίων, **την αυτονομία της συμπεριφοράς**, η οποία ορίζεται από τον έλεγχο των ενεργειών και των συνεπειών τους και την **ιδεολογική αυτονομία**, η οποία χαρακτηρίζεται από τον έλεγχο των αξιών και ιδεών.

Απάντηση - Η δομή ακολουθεί τη δομή της ερώτησης

Η τέταρτη παράγραφος του κειμένου 1 αναπτύσσεται με διαίρεση. Διαιρείται η έννοια της «αυτονομίας» στα είδη της και προκύπτουν ως μέλη η «αυτονομία των συναισθημάτων», η «αυτονομία των παρορμήσεων και των ορίων» και η «αυτονομία της συμπεριφοράς».

Η αρθρογράφος επέλεξε τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης, γιατί:

- Θέλει να δείξει ότι δεν πρόκειται για μια μονοδιάστατη έννοια, αλλά παρουσιάζει πολλές πτυχές,
- Αποσαφηνίζει την έννοια της αυτονομίας,
- Επιδίδκει να επισημάνει ότι ο έφηβος πρέπει να την αναπτύξει σε όλο της το εύρος της (όπως επισημαίνει στη θεματική πρόταση της παραγράφου).

2.

14450 Η Ελληνική γλώσσα στον κόσμο της παγκοσμιοποίησης

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας επιχειρεί μια **σύγκριση - αντίθεση**. **Ποια είναι τα δύο σκέλη της** και τι θέλει να πετύχει με αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου

Εντοπίζω στην παράγραφο τα δύο σκέλη της σύγκρισης-αντίθεσης

Από την άλλη μεριά, θεωρούμε σήμερα ότι η κριτική σκέψη δεν μπορεί να αναπτυχθεί αποκλειστικά μέσω της πολυδιαφημιζόμενης Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η διαπίστωση είναι ότι στην εποχή μας κατακλυζόμαστε από τόσες πληροφορίες, ώστε να νιώθουμε ότι πνιγόμαστε μέσα στον ωκεανό της υπερπληροφόρησης. Σε σχέση με το παρελθόν, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Εκεί που δεν είχαμε πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, έχουμε τώρα έναν καινουργό πληροφωρισμό και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ένα υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Πρέπει δηλαδή να δώσουμε στον μαθητή τα μέσα και τους τρόπους που θα τον οδηγήσουν να σκέπτεται σωστά. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται υπόθεση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων και όχι μόνο των φιλόλογων.

Η δομή της απάντησης ακολουθεί τη δομή της ερώτησης

Τα δύο σκέλη της αντίθεσης στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 είναι από τη μια η έλλειψη πρόσβασης στη γνώση και στην πληροφόρηση στο παρελθόν και από την άλλη ο καταγισμός πληροφοριών που χαρακτηρίζει την εποχή της. Με αυτόν τον τρόπο οργάνωσης του λόγου του στην παράγραφο ο συγγραφέας επιχειρεί να αναδείξει την αναγκαιότητα της γλωσσομάθειας σε υψηλό επίπεδο, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Άλλωστε, η κριτική σκέψη είναι η κύρια ιδέα που αναπτύσσεται στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου.

3

14464 Πώς διαμορφώνουμε την ταυτότητά μας;

Η δεύτερη παράγραφος του Κειμένου 1 οργανώνεται με τη μέθοδο της **σύγκρισης - αντίθεσης**. Να επιβεβαιώσεις με σχετικές αναφορές την παραπάνω άποψη (μονάδες 4) και να αιτιολογήσεις την επιλογή του συντάκτη του κειμένου (μονάδες 6).

Εντοπίζω τα δύο σκέλη και αιτιολογώ την επιλογή του συντάκτη του κειμένου αναφερόμενος σε σημασιολογικά στοιχεία του κειμένου

Αντίστοιχα με το περιβάλλον του, ο έφηβος θα έρθει πιο κοντά σε επαγγέλματα και ρόλους που σχετίζονται με αυτό. Για παράδειγμα, αν βρίσκεται σε απομακρυσμένες ή γεωργικές περιοχές, ενδέχεται να έχει περιορισμένες εναλλακτικές επιλογές για τους ρόλους που καλείται να λάβει στην ενήλικη ζωή. Από την άλλη, στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες η ιεράρχηση σκοπών και αξιών και ο καθορισμός ενός σχεδίου δράσης γίνεται έργο δύσκολο και χρονοβόρο. Ο έφηβος δέχεται ποικίλα ερεθίσματα από πολλές πηγές, με ασαφείς βάσεις που ενδεχομένως τον προβληματίζουν και του δημιουργούν σύγχυση στην τελική του επιλογή.

Ενδεικτική απάντηση

Ο συντάκτης του κειμένου επιχειρεί να αποδείξει πως το περιβάλλον καθορίζει τη μελλοντική πορεία ενός εφήβου. Για να ενισχύσει την αξιοπιστία του αντιπαραβάλλει την κατάσταση που ισχύει στην επαρχία με αυτή που ισχύει στα μεγάλα αστικά κέντρα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει ότι ενώ στην επαρχία ο έφηβος έχει περιορισμένο εύρος επιλογών, στις μεγαλουπόλεις είναι τόσα πολλά τα ερεθίσματα που τελικά βρίσκεται σε σύγχυση. Μέσω της αντιπαράθεσης αναδεικνύονται πιο έντονα οι διαφορές. Η σύγκριση πραγματοποιείται γλωσσικά με τη διαρθρωτική φράση «Από την άλλη» και τονίζει περισσότερο τα παραδείγματα που δίνονται αντιθετικά για την απόδειξη της θέσης.

4.

14437 Γλωσσοκτονία

Αφού επιλέξεις τον σωστό συνδυασμό μεθόδων (α, β ή γ) με τις οποίες αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του Κειμένου 1 («Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης ... με τη συμμετοχή γλωσσολόγων ανθρωπολόγων και άλλων επιστημόνων») (μονάδες 4), να αποδώσεις επιγραμματικά **τα δύο μέρη της αντίθεσης** αξιοποιώντας κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις. (μονάδες 6)

- Σύγκριση-αντίθεση και αιτιολόγηση
- Σύγκριση-αντίθεση και αίτιο-αποτέλεσμα
- Σύγκριση-αντίθεση και παραδείγματα

3

Αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών στην παράγραφο

[...]

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και ενώ το διεθνές εμπόριο, οι τηλεπικοινωνίες, η τηλεόραση και το Διαδίκτυο έχουν μετατρέψει την Γη σ' ένα μικρό πλανητικό χωριό, οι περισσότερες από τις μισές ομιλούμενες γλώσσες του κόσμου κινδυνεύουν να εξαφανιστούν από προσώπου γης. Οι αρνητικές προοπτικές που υπάρχουν για τις μισές τουλάχιστον από τις σημερινές «ζωντανές» γλώσσες του πλανήτη είναι δεδομένες. Τα τελευταία, όμως, χρόνια πολλοί φορείς, πανεπιστήμια, διεθνή ερευνητικά κέντρα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι ίδιες οι τοπικές κοινωνίες έχουν αρχίσει δράσεις προς την κατεύθυνση της διατήρησης κάποιων απ' τις απειλούμενες γλώσσες. Εκατοντάδες ερευνητικά προγράμματα καταγραφής γλωσσών – πολλές από τις οποίες υφίστανται μόνο σε προφορική μορφή, και άρα θα έσβηναν με τον θάνατο των τελευταίων ομιλητών τους – βρίσκονται σε εξέλιξη, με τη συμμετοχή γλωσσολόγων ανθρωπολόγων και άλλων επιστημόνων.

Αντίθεση

Παραδείγματα

Η δομή τις απάντησης ακολουθεί τη δομή τις ερώτησης

A.Ο σωστός συνδυασμός μεθόδων είναι το γ.

B. Απόδοση τις αντίθεσης:

Από τη μια η επικοινωνία έχει διευρυνθεί μέσω του διεθνούς εμπορίου και των νέων τεχνολογιών και από την άλλη οι μισές από τις ομιλούμενες γλώσσες κινδυνεύουν να εξαφανιστούν

5.

Ερώτηση 14685 [Εφηβεία και κατάθλιψη]

Η 3^η παράγραφος του Κειμένου 1, ανάμεσα σε άλλους τρόπους, οργάνωεται με την αντίθεση. Ποια είναι τα δύο μέρη της αντίθεσης (μονάδες 4) και πώς συμβάλλει αυτός ο τρόπος στην ανάδειξη των απόψεων της αρθρογράφου (μονάδες 6);

Εντοπίζω τα στοιχεία στην παράγραφο

Τα σημερινά ψυχιατρικά διαγνωστικά συστήματα περιγράφουν την εικόνα της εφηβικής κατάθλιψης, όπως αυτήν των ενηλίκων, τονίζοντας όμως κάποιες ουσιαστικές διαφορές. Η πιο βασική διαφορά είναι ότι ο έφηβος μπορεί να παρουσιάσει ευερέθιστη διάθεση, αντί του συνήθους καταθλιπτικού συναισθήματος. Κυριαρχεί ο αρνητισμός, η απαισιοδοξία και οι συγκρούσεις με συνέπεια να διαταράσσονται οι διαπροσωπικές του σχέσεις στην οικογένεια και στο σχολείο. Ο έφηβος αποφεύγει δραστηριότητες, που άλλοτε τον ευχαριστούσαν ή που απαιτούν αυξημένα επίπεδα ενεργητικότητας εκ μέρους του, προβάλλοντας ως αιτία τη σωματική κόπωση, αλλά επιδεικνύοντας και μία έλλειψη ενδιαφέροντος, μία πλήξη. Συχνά, τα παιδιά και οι έφηβοι αδυνατούν να εκφράσουν λεκτικά τα συναισθήματά τους κι αντί αυτού παραπονούνται για σωματικές ενοχλήσεις, όπως πονοκέφαλο, κοιλόπονο κλπ. Λόγω πτώσης της αυτοεκτίμησης, εμφάνισης φόβων, αλλά και δυσκολιών στη συγκέντρωση της προσοχής, η επίδοσή τους στο σχολείο μειώνεται απότομα. Ο παράλογος φόβος του εφήβου να πάει σχολείο – κυρίως όταν έως πρότινος είχε καλές επιδόσεις – η λεγόμενη σχολική φοβία ή σχολική άρνηση, είναι μία άλλη

www.mariakappou.gr {Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με τρόπο οργάνωσης της παραγράφου-παραδείγματα απαντήσεων

έκφραση της κατάθλιψης. Το ίδιο συμβαίνει και με τις διαταραχές της διαγωγής, που αφορούν επί μακρόν συστηματική καταπάτηση των δικαιωμάτων των άλλων ή παραβίαση των κοινωνικών κανόνων (επιθετικότητα, σκασιαρχεία, κλοπές, ψέματα, καταστροφές, χρήση ουσιών).

Απάντηση

Οργάνωση και περιεχόμενο της απάντησης	
<p>Η αντίθεση περιλαμβάνεται κατ'αρχήν στο απόσπασμα / θεματική περίοδο του κειμένου «Τα σημερινά ... συναισθήματος». Οι έννοιες που αντιπαρατίθενται είναι <u>από τη μία πλευρά οι ενήλικες (με κύριο καταθλιπτικό χαρακτηριστικό την άμετρη θλίψη) και από την άλλη οι έφηβοι (με κύριο καταθλιπτικό χαρακτηριστικό την ευερέθιστη διάθεση)</u>. [Με μία έννοια βέβαια θα μπορούσε κανείς να διαπιστώσει ότι και στις λεπτομέρειες της παραγράφου υπάρχουν κι άλλες, πιο μερικές, αντιθέσεις ανάμεσα στην κατάθλιψη των ενηλίκων και την εφηβική κατάθλιψη].</p> <p>Ο τρόπος αυτός της αντίθεσης <u>αποτελεί ουσιαστικά μία εισαγωγή, αλλά και ένα εμφατικό «σχόλιο» στην άποψη της αρθρογράφου, τη σχετική με τα γνωρίσματα της εφηβικής κατάθλιψης</u>. Με την αντίθεση αυτή προβάλλεται αρχικά το κυριότερο, το κορυφαίο γνώρισμα της κατάθλιψης των εφήβων, η ευερεθιστότητα, που δεν χαρακτηρίζει (τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό) τους ενήλικες. Οι πληροφορίες που ακολουθούν (στις λεπτομέρειες - σχόλια της παραγράφου) έρχονται να συμπληρώσουν την εικόνα των καταθλιπτικών συμπτωμάτων που καταγράφονται στην περίοδο της εφηβείας.</p>	<p>Παρουσίαση της αντίθεσης</p> <p>Αιτιολόγηση της επιλογής της σύγκρισης-αντίθεσης σε σχέση με την πρόθεση της συγγραφέα Συμπληρώνουμε με αναφορά των πληροφοριών της παραγράφου που τεκμηριώνουν την απάντησή μας.</p>

Άλλες ερωτήσεις με παρόμοιο περιεχόμενο

14685 [Εφηβεία και κατάθλιψη]

Η 3^η παράγραφος του Κειμένου 1, ανάμεσα σε άλλους τρόπους, οργανώνεται με την αντίθεση. **Ποια είναι τα δύο μέρη της αντίθεσης** (μονάδες 4) και **πώς συμβάλλει αυτός ο τρόπος στην ανάδειξη των απόψεων της** αρθρογράφου ; (μονάδες 6).

Β λυκείου

14547 απόσπασμα από τον χαιρετισμό της Προέδρου της Δημοκρατίας, Κατερίνας Σακελλαροπούλου, σε σεμινάριο για γυναίκες ηλικίας

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 η ομιλήτρια επιλέγει ως τεχνική ανάπτυξης των σκέψεών της **την αντίθεση**. Να εντοπίσεις τα μέρη της αντίθεσης (μονάδες 4) και να δικαιολογήσεις την επιλογή της σε σχέση με το θέμα που προσεγγίζει και την πρόθεσή της (μονάδες 6).

6.

Α λυκείου -Ερωτήσεις

14451 Τι είναι η αγάπη

Στην 4η παράγραφο του Κειμένου Ι ο συνεντευξιαζόμενος επιλέγει την οργάνωση του λόγου του με μια **αναλογία**. Να την περιγράψεις με συντομία (μονάδες 4) και να δικαιολογήσεις αυτή του την επιλογή με κριτήριο το κύριο θέμα της παραγράφου (μονάδες 6).

Εντοπίζω την αναλογία στην παράγραφο

Πώς μπορούμε να μάθουμε να αγαπάμε; Αυτή είναι μια ερώτηση που ασφαλώς θα θέλεις να μου κάνεις. Δεν υπάρχει συνταγή, ούτε κάποιος συγκεκριμένος τρόπος. Για μένα η αγάπη είναι περίπου σαν τη μαγειρική τέχνη: κάθε φαγητό μαγειρεύεται αλλιώς και απαιτεί μεγάλη δεξιοτεχνία. Στο ένα φαγητό πρέπει να βράσεις πρώτα τα λαχανικά, έπειτα να τα τηγανίσεις και να βάλεις τα μπαχαρικά στο τέλος. Σε άλλο, πάλι, αρχίζεις ανάποδα, ρίχνοντας μια γερή δόση αλάτι. Για να πετύχει το φαγητό, πρέπει να λαμβάνεις πάντα υπόψη σου πολλούς παράγοντες. Το ίδιο ισχύει και στις σχέσεις σου με τους ανθρώπους.

Η απάντηση ακολουθεί τη δομή της ερώτησης

Στην 4η παράγραφο της συνέντευξης παρατηρούμε μια αναλογία ανάμεσα στην αγάπη και στη μαγειρική τέχνη. Κοινό σημείο αναφοράς είναι ότι και στις δύο περιπτώσεις δεν υπάρχουν συνταγές, αφού, για να υπάρχει επιτυχία, ο άνθρωπος πρέπει να λαμβάνει υπόψη του πολλούς και διάφορους παράγοντες. **Με αυτόν τον εκφραστικό και παραστατικό τρόπο** (μεταφορική αναλογία) ο συνεντευξιαζόμενος **εξηγεί την αρχική του θέση στην παράγραφο**, ότι για να μάθει να αγαπά ο άνθρωπος δεν υπάρχουν συνταγές, δηλαδή συμβουλές, αφού χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη του μια ποικιλία παραγόντων.

Παράδειγμα Γ λυκείου

Ο ομιλητής, στην παράγραφο που ακολουθεί, αναπτύσσει τη θέση του χρησιμοποιώντας μία αναλογία. Να εντοπίσετε τα μέρη της. Τι προσπαθεί να πετύχει κάνοντας χρήση της αναλογίας; (Νεοελληνική γλώσσα, Φάκελος Εκπαιδευτικού σελ. 33)

«Από τη δεκαετία του 1820 η Ελλάδα είναι πρωτοπόρα στην Ευρώπη. Το παράδειγμα που έδωσε με την εθνική επανάσταση και με τη διαμόρφωση ανεξάρτητου έθνους-κράτους, το ακολούθησαν κατόπιν όλα τα κράτη της Ευρώπης, αν όχι και της οικουμένης. Μην ξεχνάμε ότι πριν από το 1830, τα μόνα παραδείγματα ήταν οι ΗΠΑ και οι επαναστατημένες χώρες της Νότιας Αμερικής. Στην Ευρώπη δεν υπήρχε τέτοιο προηγούμενο. Τώρα, η Ελλάδα είναι και πάλι πρωτοπόρα, τη στιγμή που ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση απειλείται με διάλυση. Είναι ζητούμενο το πώς θα τα βγάλει πέρα η Ευρώπη με τη διπλή κρίση της οικονομίας και της προσφυγιάς, αλλά όπως και να γίνει, είναι πιθανόν ότι πάλι η γραμμή θα χαραχτεί στην Ελλάδα, που βρίσκεται στο επίκεντρο και των δυο κρίσεων». [...] Η γραμμή θα χαραχτεί στην Ελλάδα, Ρόντρικ Μπίτον (Νεοελληνική γλώσσα, Φάκελος Εκπαιδευτικού σελ. 24)

Απάντηση

Ο ομιλητής αναπτύσσει τη θέση του χρησιμοποιώντας μία αναλογία: Το ένα μέρος της αναλογίας είναι η Ελλάδα του 1820. Η Ελλάδα τότε με την εθνική επανάσταση διαμόρφωσε το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος στην Ευρώπη. Αργότερα το παράδειγμά της ακολούθησαν με επιτυχία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Το δεύτερο μέρος της αναλογίας είναι η σύγχρονη Ελλάδα της οικονομικής και ανθρωπιστικής κρίσης με το διογκωμένο προσφυγικό πρόβλημα.

Ο συγγραφέας κάνοντας χρήση της αναλογίας επιχειρεί να πείσει για την άποψη που διατυπώνει ότι και πάλι η Ελλάδα μπορεί να είναι πρωτοπόρα σε εξεύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση της οικονομικής και προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη, αφού είναι η πρώτη χώρα που αντιμετωπίζει αυτά τα προβλήματα, από τα οποία απειλείται με διάλυση ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση.

7.

Α λυκείου

14429- Η ενδυμασία και η σημασία μας για τον άνθρωπο

Ποιος είναι ο βασικός ισχυρισμός του συγγραφέα στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 (μονάδες 5); **Πώς ο τρόπος που επιλέγει** να αναπτύξει τη συγκεκριμένη παράγραφο συμβάλλει στην ενίσχυση αυτού του ισχυρισμού (μονάδες 5);

Ενέργεια 1^η: Εντοπίζω τις πληροφορίες στην παράγραφο

Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου. (ισχυρισμός) Καταρχάς, είναι απαραίτητη για την υγεία, **γιατί** προστατεύει το σώμα από τις άσχημες καιρικές συνθήκες. **Μας, συνδέεται και με τον χαρακτήρα του ανθρώπου.** Καθένας διαλέγει τον τρόπο με τον οποίο ντύνεται ανάλογα με την προσωπικότητά του. **Ακόμη, υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ ενδυμασίας και ανθρώπινης συμπεριφοράς.** Γι' αυτό, όταν κάποιος θέλει να κάνει μια σημαντική αλλαγή στη ζωή του, φροντίζει να αλλάξει το ντύσιμό του με το καλύτερο. Εκφράζει μ' αυτόν τον τρόπο τη διάθεσή του για αλλαγή και βελτίωση του εαυτού του. Εξάλλου, όταν κάποιος είναι ωραία ντυμένος, **νιώθει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση,** γεγονός που αντανακλάται στη συμπεριφορά του. Τέλος, **τα χρώματα που διαλέγει ο άνθρωπος για το ντύσιμό του** όχι μόνο αποκαλύπτουν την προσωπικότητά του, αλλά επδρούν και στη διάθεσή του.

Γράφω την απάντησή μου και τεκμηριώνω με τα στοιχεία του κειμένου

Βασικός ισχυρισμός Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου

Ο συγγραφέας επιλέγει να στηρίξει τον βασικό του ισχυρισμό χρησιμοποιώντας ως τρόπο ανάπτυξης παραγράφου **την αιτιολόγηση.** Ειδικότερα, επισημαίνει τη μέγιστη σημασία μας ενδυμασίας

- για την υγεία (προστασία από άσχημες καιρικές συνθήκες)
- για την ανάδειξη της προσωπικότητας του ατόμου (η ενδυμασία «δείχνει» τον χαρακτήρα του καθενός)
- για την αλληλεπίδρασή μας με την ανθρώπινη συμπεριφορά (η ενδυμασία φανερώνει τη διάθεση του ατόμου για βελτιωτικές αλλαγές και αποτελεί έκφραση αυτοπεποίθησης)
- για την ευεργετική μας επίδραση στην ψυχική διάθεση του ατόμου

Με αυτόν τον τρόπο, ο συγγραφέας τεκμηριώνει τον βασικό του ισχυρισμό, ενώ ταυτόχρονα προσδίδει σε αυτόν πειστικότητα

8.

14436 Αναλφαβητισμός Α΄ λυκείου

Ο συγγραφέας του Κειμένου Ι στην πρώτη παράγραφο αξιοποιεί της μεθόδους του **ορισμού και της διαίρεσης**. Να εντοπίσεις τα χωρία που εμφανίζεται η κάθε μέθοδος (μονάδες 4). Τι θέλει να πετύχει ο συγγραφέας επιλέγοντας τον ορισμό και τη διαίρεση; (μονάδες 6)..

Παράδειγμα απάντησης

Εντοπίζω τον ορισμό και τη διαίρεση

Ο ορισμός της UNESCO που αποδέχεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατατάσσει ως «αναλφάβητα τα άτομα που δεν είναι ικανά να διαβάσουν και να γράψουν κατανοώντας μια απλή και σύντομη έκθεση γεγονότων σχετική με την καθημερινή τους ζωή». Δεν έχουν δυνατότητα να γράψουν μία επιστολή, να συμπληρώσουν ένα έντυπο, να διαβάσουν ένα λογαριασμό ή έναν τηλεφωνικό κατάλογο. Μορφές αναλφαβητισμού είναι: ο οργανικός, ο λειτουργικός, ο τεχνολογικός ή ψηφιακός, και εκείνος των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. [...]

Η δομή της απάντησης ακολουθεί τη δομή της ερώτησης

A. Το χωρίο όπου εντοπίζεται ο ορισμός είναι: «Ο ορισμός ... καθημερινή τους ζωή».

Ο συγγραφέας επιλέγοντας την παράθεση του ορισμού της έννοιας αναλφαβητισμός επιδιώκει

-να οριοθετήσει/αποσαφηνίσει την έννοια του αναλφαβητισμού, ώστε να διαμορφώσει, εξ αρχής, κοινό πλαίσιο αναφοράς με τους αναγνώστες.

-και να εισάγει στο θέμα του αναλφαβητισμού που θα αναπτύξει στο κείμενο.

B. Το χωρίο όπου εντοπίζεται η διαίρεση είναι: «Μορφές ... ευάλωτες κοινωνικές ομάδες».

Ο συγγραφέας επιλέγοντας τη διαίρεση ως τρόπο ανάπτυξης επιδιώκει να:

-Καταγράψει τις κυριότερες μορφές του αναλφαβητισμού πληροφορώντας, παράλληλα, τους αναγνώστες για αυτές,

-με την διαίρεση, στο τέλος της παραγράφου, επίσης, προϋδεάζει για τη δομή του κειμένου που θα ακολουθήσει

Γενικότερα, και με τους δύο αυτούς τρόπους ενισχύεται η σαφήνεια

14508 Τα όρια ως αγάπη για τους εφήβους

Η αρθρογράφος του Κειμένου 1 χρησιμοποιεί τη μέθοδο της **αναλογίας** στην πρώτη παράγραφο, ενώ ξεκινά τη δεύτερη παράγραφο **με ένα παράδειγμα**. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, επέλεξε τους συγκεκριμένους τρόπους στην ανάπτυξη των παραγράφων;

Εντοπίζω το είδος των πληροφοριών στις παραγράφους

1. Οι έφηβοι χρειάζονται όρια, τα οποία θα αποτελέσουν προστατευτικά πλαίσια για εκείνους. Η περίοδος της εφηβείας μοιάζει με άγνωστη διαδρομή. Όσο έχουν κοντά τους ένα χάρτη, τόσο πιο εύκολα θα την διανύσουν. Καθετί, που δεν είναι χαρτογραφημένο, θα αποτελέσει πρόκληση με οδυνηρές επιπτώσεις για τους ίδιους, αλλά και για τους γονείς.

2. Για παράδειγμα, οι έφηβοι χρειάζεται να γνωρίζουν τις ώρες που θα πρέπει να επιστρέψουν στο σπίτι. Ακόμα κι αν υπάρξουν παραβιάσεις από κείνους, είναι αναγκαίο να γνωρίζουν ότι οι γονείς τους έχουν βάλει ένα πλαίσιο, αλλιώς θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις ώστε να συγκρουστούν μαζί τους και να δημιουργήσουν το δικό τους πλαίσιο, που θα βασίζεται βέβαια σε μια επιλογή της αρέσκειάς τους. Η περίοδος της εφηβείας είναι μια δύσβατη περιοχή για τους εφήβους εξαιτίας των συγκρούσεων που τους ταλανίζουν. Έχουν ανάγκη περισσότερο από ποτέ γονείς που να διακρίνονται από συνέπεια και σταθερότητα, για να αναπτύξουν και εκείνοι τις σταθερές τους αξίες.[...]

Η δομή της απάντησης ακολουθεί τη δομή της ερώτησης

A. Η επιλογή της αρθρογράφου να οργανώσει τον λόγο της στην πρώτη παράγραφο του κειμένου 1 με αναλογία στοχεύει στο:

- να διαφωτίσει τον αναγνώστη για τις δυσκολίες της νεότητας, παραβάλλοντάς τη μεταφορικά με μια άγνωστη διαδρομή που χρειάζεται «χαρτογράφηση»
- να κάνει πιο εύληπτο το περιεχόμενο προσδίδοντας στον λόγο παραστατικότητα και αφορμή για κριτικό στοχασμό.

B. Η χρήση του παραδείγματος στη δεύτερη παράγραφο έχει στόχο:

- να επεξηγήσει την γενικόλογη και ασαφή έννοια του «χάρτη» που τέθηκε στην πρώτη παράγραφο,
- να γίνει πιο σαφής και κατανοητή στον αναγνώστη η ανάγκη καθορισμού των ορίων.

14509 Η αυτοεκτίμηση του παιδιού

Στο Κείμενο 1 η συγγραφέας χρησιμοποιεί για την οργάνωση της δεύτερης παραγράφου την **απολόγηση και την αντίθεση**. Να εντοπίσεις τα σχετικά χωρία (μονάδες 6) και να δικαιολογήσεις γιατί, κατά τη γνώμη σου, επιλέγει τους συγκεκριμένους τρόπους. (μονάδες 4)

Εντοπίζω τα σχετικά χωρία

Η καλή αυτοεκτίμηση είναι η προστασία του παιδιού απέναντι στις προκλήσεις της ζωής. Τα παιδιά που γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους και νιώθουν καλά με τον εαυτό τους, έχουν γενικά μεγαλύτερη ευκολία να διαχειριστούν συγκρούσεις και να αντισταθούν σε αρνητικές επιρροές. Συνήθως χαμογελούν πιο εύκολα, απολαμβάνουν τη ζωή, έχουν ρεαλισμό και αισιοδοξία. Αντίθετα, τα παιδιά με χαμηλή αυτοεκτίμηση έχουν την τάση να βιώνουν τις προκλήσεις με μεγάλο άγχος και απογοήτευση και δυσκολεύονται να βρουν λύσεις στα

προβλήματα. Μπορεί να σκέφτονται π.χ. «Δεν είμαι καλός» ή «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα σωστά», οπότε γίνονται παθητικά, αποσύρονται ή παθαίνουν κατάθλιψη. Όταν αντιμετωπίζουν μια νέα πρόκληση μπορεί να σκέφτονται αμέσως «Δεν μπορώ».

Ενδεικτική απάντηση

Αιτιολόγηση: Η καλή αυτοεκτίμηση είναι η προστασία του παιδιού απέναντι στις προκλήσεις της ζωής. Τα παιδιά που γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους και νιώθουν καλά με τον εαυτό τους, έχουν γενικά μεγαλύτερη ευκολία να διαχειριστούν συγκρούσεις και να αντισταθούν σε αρνητικές επιρροές. Συνήθως χαμογελούν πιο εύκολα, απολαμβάνουν τη ζωή, έχουν ρεαλισμό και αισιοδοξία: το χωρίο «Τα παιδιά... και αισιοδοξία» αιτιολογεί τη θεματική περίοδο «Η καλή αυτοεκτίμηση... προκλήσεις της ζωής». Ελλείπει η λέξη/φράση «διότι» ή «Αυτό συμβαίνει διότι».

Στόχος της συγγραφέα είναι να στηρίξει με επιχειρήματα τη θέση «Η καλή αυτοεκτίμηση είναι η προστασία του παιδιού απέναντι στις προκλήσεις της ζωής» και να αποδείξει την αλήθεια της.

Αντίθεση: «...*Αντίθετα, τα παιδιά με χαμηλή αυτοεκτίμηση έχουν την τάση να βιώνουν τις προκλήσεις με μεγάλο άγχος και απογοήτευση και δυσκολεύονται να βρουν λύσεις στα προβλήματα. Μπορεί να σκέφτονται π.χ. «Δεν είμαι καλός» ή «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα σωστά», οπότε γίνονται παθητικά, αποσύρονται ή παθαίνουν κατάθλιψη. Όταν αντιμετωπίζουν μια νέα πρόκληση μπορεί να σκέφτονται αμέσως «Δεν μπορώ».* Η συγγραφέας αντιπαραθέτει τα παιδιά με καλή αυτοεκτίμηση και τις συμπεριφορές τους με αυτά που έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η αντίθεση καθίσταται εμφανής από τη χρήση του επιρρήματος «αντίθετα». Στόχος της είναι να συμπληρώσει και να ενισχύσει την αιτιολόγηση που προηγήθηκε. Με τη σύγκριση ισχυροποιείται ο προβληματισμός του δέκτη, διότι του δίνεται το ερέθισμα να συσχετίσει καταστάσεις και συμπεριφορές με το ζητούμενο, που είναι η καλή (θετική) αυτοεκτίμηση του παιδιού.

14441 Η γλώσσα μας σήμερα

Στην Τρίτη παράγραφο του Κειμένου Ι ο συγγραφέας επιλέγει, ανάμεσα σε μας τρόπους ανάπτυξης των απόψεών του, **τα παραδείγματα**. Τι είδους παραδείγματα είναι αυτά (μονάδες 5) και ποιο σκοπό εξυπηρετούν (μονάδες 5);

Εντοπίζω στην παράγραφο τα παραδείγματα και αναγνωρίζω ότι αξιοποιούνται ως τεκμήρια

Ο κίνδυνος αυτός, συγκεκριμένα, συνίσταται στο ότι οι συνθήκες της σημερινής ζωής, και ιδιαίτερα το εμπορικό πνεύμα, επηρεάζουν αρνητικά την αφομοιωτική ικανότητα της γλώσσας μας. Η τάση για ευκολία, η κυριαρχία όρων μας τεχνολογίας και του διαδικτύου, τα διαφημιστικά κόλπα και η έγχρωμη εικόνα ωθούν τον άνθρωπο στον μιμητισμό, στην αντιγραφή ξένων προτύπων και γλωσσικών στοιχείων. Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να αλλοιώνεται το γλωσσικό αίσθημα που διαμόρφωσε ο νεοέλληνας μιλώντας και ακούοντας τη μητρική γλώσσα. Δεχθήκαμε, για παράδειγμα, πλήθος λέξεων που συνδέονται με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, τον οποίο εντάξαμε στο λεξιλόγιό μας ως computer. Επίσης, εκατοντάδες λέξεις που συνδέονται με το φαγητό, όπως το φασιφουντι – σπαγγέτι – χάμπουργκερ – τοστ – φραπουτσίνο, ή το ντύσιμο, όπως σιάιλ – τζιν – μίνι – γιούνισεξ, εντάχθηκαν στο λεξιλόγιό μας. Ακόμα, πλήθος πινακίδων ελληνικών καταστημάτων και εμπορικών κέντρων φέρουν ξενόγλωσσες επιγραφές. Το χειρότερο, μάλιστα, είναι ότι κατασκευάσαμε λέξεις που δείχνουν ότι το γλωσσικό αισθητήριό μας επιτρέπει αβασάνιστους σχηματισμούς π.χ. σουβλακερί, γυράδικο, φασιφουντιάδικο, προμοτάρω κ. ά. Για ποιους λόγους, όμως δανειζόμαστε λέξεις από τις άλλες γλώσσες; Πολλοί θα απαντήσουν

www.mariakappou.gr {Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με τρόπο οργάνωσης της παραγράφου-παραδείγματα απαντήσεων

ότι ως λαός έχουμε την ανάγκη να συμβαδίζουμε με την εποχή μας, να μη θεωρηθούμε οπισθοδρομικοί, γι' αυτό και χρησιμοποιούμε επιδεικτικά το λεξιλόγιο άλλων γλωσσών. Η τάση μας για μοντερνισμό και η ξеноμανία μας οδηγούν στο να χρησιμοποιούμε ξένες λέξεις και εκφράσεις, ενώ έχουμε τις αντίστοιχες ελληνικές. Πολλοί επαγγελματίες, επίσης και έμποροι τουριστικών ειδών πιστεύουν ότι το αγοραστικό κοινό, βλέποντας ξενόγλωσσες επιγραφές, εντυπωσιάζεται και προτιμά τα προϊόντα των καταστημάτων μας.

Η δομή μας απάντησης ακολουθεί τη δομή μας ερώτησης

Στην 3^η παράγραφο του Κειμένου Ι ο συγγραφέας χρησιμοποιεί παραδείγματα ξένων λέξεων που χρησιμοποιούμε στο καθημερινό μας λεξιλόγιο (το φασιφουντι - σπαγγέι - χάμπουργκερ - τσιτσι - φραπουτσίνο, ή το ντύσιμο, μας σιάιλ - τζιν - μίνι - γιούνισεξ) και παραδείγματα λέξεων που κατασκευάζουμε με τρόπο που να φαίνεται ότι το γλωσσικό αισθητήριό μας επιτρέπει αβασάνιστους σχηματισμούς. (σουβλακερί, γυράδικο, φασιφουντάδικο, προμοτάρω) **Σκοπός των παραδειγμάτων είναι να αποδειχθεί** η αρνητική επιρροή που ασκείται σήμερα στην αφομοιωτική ικανότητα μας γλώσσας μας και το αποτέλεσμα που είναι η αλλοίωση του γλωσσικού αισθήματος.

12

14481 Ολοένα και μεγαλύτερη η συμβολή των ηλικιωμένων στη σύγχρονη κοινωνία

Ποιος είναι, κατά τη γνώμη σου, ο ρόλος **των αριθμητικών δεδομένων** που περιλαμβάνονται στην πρώτη παράγραφο του κειμένου Ι;

Εντοπίζω τα αριθμητικά δεδομένα

Σε 1,2 δισεκατομμύρια υπολογίζεται ο αριθμός των ηλικιωμένων που θα κατοικούν στη Γη το 2025, ενώ το 2050 θα έχουν φτάσει τα 2 δισ., σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ). Στην Ελλάδα, η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία αναφέρει ότι ο πληθυσμός ηλικίας άνω των 60 ετών ξεπερνούσε το 2004 τα 2.547.000 άτομα, με τις γυναίκες να είναι περισσότερες από τους άνδρες

Γράφω την απάντηση

Τα αριθμητικά δεδομένα στην 1^η παράγραφο εισάγουν και επεξηγούν το θέμα, σε συσχετισμό και με τον τίτλο, και επιπλέον υπογραμμίζουν τη σπουδαιότητά του. Συγκεκριμένα, εφόσον στον τίτλο η συμβολή των ηλικιωμένων στη σύγχρονη κοινωνία χαρακτηρίζεται ως ολοένα και μεγαλύτερη, τα ιδιαίτερα υψηλά αριθμητικά δεδομένα της 1^{ης} παραγράφου επεξηγούν την κρίση αυτή και συνάμα αιτιολογούν γιατί το ζήτημα είναι σημαντικό.

13

14507 [Οι σημαντικοί άλλοι]

Να εξηγήσεις με συντομία πώς **οι δύο υποθετικοί λόγοι** στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου Ι συμβάλλουν στην οργάνωση του λόγου και στην επιχειρηματολογία του συγγραφέα.

Εντοπίζω τους υποθετικούς λόγους

Οι γονείς με την αγάπη, προστασία και λοιπά οικογενειακά χαρακτηριστικά παίζουν σοβαρό κοινωνικοποιητικό ρόλο. Αν όμως αποτύχουν στο ρόλο αυτό, οι έφηβοι δυσκολεύονται να διαμορφώσουν θετική αυτοεικόνα και να αναπτύξουν εποικοδομητικές διαπροσωπικές σχέσεις. Αν, μάλιστα, βιώσουν απόρριψη, παραμέληση και εκθρόνιση από τους γονείς αυξάνονται οι πιθανότητες να εκδηλώσουν ποικίλες ψυχοπαθολογικές διαταραχές, με πιθανό επακόλουθο την αντικοινωνική συμπεριφορά.

11

Γράφω την απάντηση

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας μετά την αρχική διατύπωση της θέσης του επισημαίνει δύο υποθετικούς λόγους. Ο πρώτος βρίσκεται στο χωρίο: «Αν όμως αποτύχουν στο ρόλο αυτό, οι έφηβοι δυσκολεύονται να διαμορφώσουν θετική αυτοεικόνα και να αναπτύξουν εποικοδομητικές διαπροσωπικές σχέσεις.» και ο δεύτερος στο αμέσως επόμενο χωρίο: «Αν, μάλιστα, βιώσουν απόρριψη, παραμέληση και εχθρότητα από τους γονείς, αυξάνονται οι πιθανότητες να εκδηλώσουν ποικίλες ψυχοπαθολογικές διαταραχές, με πιθανό επακόλουθο την αντικοινωνική συμπεριφορά.» Οι υποθετικοί λόγοι εμπεριέχουν τα νοήματα που συνιστούν τις λεπτομέρειες/σχόλια της παραγράφου και βοηθούν στην οργάνωση του λόγου και της επιχειρηματολογίας. Τα επιχειρήματα που διατυπώνονται με τους υποθετικούς λόγους **δηλώνουν πιθανές περιπτώσεις** δυσχερειών στην ανάπτυξη των εφήβων στην περίπτωση που δεν εισπράττουν την αγάπη και προστασία των γονέων. **Επομένως, με αυτό τον τρόπο ο λόγος στην παράγραφο αποκτά συνοχή και αποδεικτική ισχύ.**

14

14568, Β λυκείου Η ενημέρωση, το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 γίνεται αναφορά στα **ευρήματα μιας έρευνας**. Γράψε δύο λόγους για τους οποίους οι συντάκτες του άρθρου επιλέγουν αυτό τον τρόπο εισαγωγής στο θέμα.

Εντοπίζω τα ευρήματα της έρευνας

Ο τρόπος με τον οποίο διαβάζουμε ειδήσεις αλλάζει διαρκώς, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του 5ου ετήσιου Digital News Report του Ινστιτούτου Reuters για τη Μελέτη της Δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, που διενεργήθηκε σε 26 χώρες και σε δείγμα 50.000 ατόμων. Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, η απήχηση των τηλεοπτικών ειδήσεων αρχίζει να μειώνεται, ιδιαίτερα στις νεαρές ηλικιακές ομάδες, ενώ σε κρίση φαίνεται να βρίσκονται τόσο ο έντυπος Τύπος όσο και τα υπόλοιπα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης σε αρκετές από τις χώρες που μελετώνται. Αντιθέτως, όλο και περισσότεροι ενημερώνονται από το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ενδεικτική απάντηση (Μ.Κάππου)

Οι συντάκτες του άρθρου αξιοποιούν ευρήματα έρευνας, συγκεκριμένα, αναφέρονται στα αποτελέσματα του 5ου ετήσιου Digital News Report του Ινστιτούτου Reuters. Τα ευρήματα της έρευνας αποκαλύπτουν ότι οι περισσότεροι άνθρωποι ενημερώνονται από το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και λιγότεροι από τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης. Η αξιοποίηση αυτών των ευρημάτων στον πρόλογο του άρθρου αποτελεί την αφορμή για την ανάπτυξη των προβληματισμών τους αναφορικά με την απαξίωση των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης στο κύριο μέρος, για να καταλήξουν στην άποψη που διατυπώνουν στον επίλογο: ότι αυτά τα ανησυχητικά ευρήματα καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση των ακολουθούμενων πρακτικών από τα ΜΜΕ ώστε «να ανταποκριθούν σε ένα ολοένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον»

http://www.study4exams.gr/mod_greek/pdf/NG_D/NG_DI_APANTHSEIS_1h_ekdoxh.pdf

ΚΕΙΜΕΝΟ Τα σύγχρονα μουσεία

1^η Ερώτηση

Στη 2η παράγραφο του κειμένου παρατίθεται αυτούσιος ο ορισμός των μουσείων, όπως διατυπώθηκε από το Διεθνές Συμβούλιο των Μουσείων. Να γράψετε πώς λειτουργεί η αυτούσια παράθεση του συγκεκριμένου ορισμού στο κείμενο, όσον αφορά την πειστικότητα των θέσεων που αναπτύσσει η συγγραφέας.

2^η Ερώτηση

Ένας από τους τρόπους ανάπτυξης της 4ης παραγράφου είναι αυτός της σύγκρισης-αντίθεσης. Να εντοπίσετε:

- i) τους δύο όρους της σύγκρισης (μονάδες 2),
- ii) το κριτήριο βάσει του οποίου συγκρίνονται οι δύο όροι (μονάδα 1),
- iii) την αντίθεση που προκύπτει (μονάδες 2).

Εντοπίζω τις απαντήσεις στις παραγράφους

[...]

[2] Η σύνθετη διασύνδεση των μουσειακών αντικειμένων και των μουσείων με το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον αποτυπώθηκε καθαρά στον ορισμό του μουσείου, όπως αυτός διατυπώθηκε το 1974 από το Διεθνές Συμβούλιο των Μουσείων: «Ένα μουσείο είναι ένα μη κερδοσκοπικό, μόνιμο ίδρυμα, στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξης της και ανοικτό στο κοινό, το οποίο αποκτά, συντηρεί, ερευνά, κοινοποιεί και εκθέτει υλικές μαρτυρίες για τους ανθρώπους και το περιβάλλον τους με το σκοπό της μελέτης, της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας».

[...]

[4] Γενικά τα μουσεία στην εποχή μας λειτουργούν ως χώροι συνάντησης, διαλόγου και επικοινωνίας διαφόρων και διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών κόσμων, γι' αυτό και η φυσιογνωμία τους διαμορφώνεται με βάση την επικοινωνιακή πολιτική που ασκούν. Τα σύγχρονα μουσεία επιδιώκουν ουσιαστικό διάλογο με το κοινό τους. Αν τα μουσεία του 19ου αιώνα ασκούσαν τον παιδευτικό ρόλο τους παρέχοντας ακαδημαϊκή γνώση προς παθητική κατανάλωση από το κοινό, τα σύγχρονα μουσεία ασκούν τον παιδευτικό, αλλά και τον ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό ρόλο τους, με βάση την επικοινωνία και το διάλογο που επιδιώκουν να αναπτύσσουν με το κοινό τους.

Ενδεικτικές απαντήσεις

1. Στην 2^η παράγραφο, η συγγραφέας παραθέτει αυτούσιο τον ορισμό του Διεθνούς Συμβουλίου των Μουσείων, προκειμένου να ενισχύσει τη θέση της «για τη σύνθετη διασύνδεση των μουσειακών αντικειμένων και των μουσείων με το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον». Η αυτούσια παράθεση λειτουργεί ως τεκμήριο. Ενισχύεται η αξιοπιστία του κειμένου το οποίο έχει τα χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου (επίκληση στη λογική και ενίσχυση του ήθους του πομπού).
2. 4^η παρ.
  - i) Οι δύο όροι σύγκρισης είναι «τα μουσεία του 19ου αιώνα» και «τα σύγχρονα μουσεία».
  - ii) Το κριτήριο βάσει του οποίου συγκρίνονται είναι ο ρόλος τους
  - iii) Τα μουσεία του 19ου αιώνα ενδιαφέρονταν για την παροχή ακαδημαϊκής γνώσης προς το κοινό, ενώ τα σύγχρονα μουσεία επιδιώκουν την επικοινωνία και τον διάλογο με το κοινό τους.

www.mariakappou.gr {Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με τρόπο οργάνωσης της παραγράφου-παραδείγματα απαντήσεων